

Subjektální a subjektní / Subjektní a subjektální

Nové chápání (pojetí) subjektu vyžaduje upřesnění či změnu významu jak některých starších, dnes běžně užívaných slov (jako např. „subjektivní“), tak i některých jiných, méně užívaných nebo už neužívaných slov, a konečně ustavení a postupného upřesňování některých nových slov, „neologismů“, ať už někdy použitých nebo dosud nepoužitých. Jedním z takových sice již v minulosti v českých textech použitých slov, odvozených od substantiva „subjekt“, je J. B. Kozákem již před válkou zavedené adjektivu „subjektní“; přihlédneme-li však blíže k tomu, jak Kozák obou slov, totiž „subjektivní“ i „subjektní“, užíval, zjistíme, že mezi nimi nejen významový rozdíl neupřesnil, ale že obou termínů užíval téměř zcela promiscue, tedy zaměnitelně. Z toho vyplývá, že ve filosofické literatuře tudíž byl termín „subjektní“ už zaveden, a dokonce ještě před válkou (druhou) ale že na své přesné významové („obsahové“) vymezení teprve čeká. A pak tu je ještě další termín, který sice literárně zaveden nebyl, ale po jehož zavedení se objevuje něco jako potřeba a výzva, protože skutečně byl zaveden termín „objektální“. Podává se jakoby samo vytvořit příslušné „pendant“, už v zájmu symetrie, v podobě adjektiva „subjektální“. Takže termíny by tu byly, vcelku dost nenásilně, i když jde o neologismy (jimž se filosofie nejen nevyhýbá, a jež dokáže i vítat). Jde nyní o ono významové „upřesňování“.

(Písek, 081007-1.)